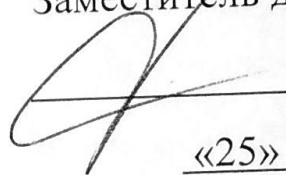

**Государственное автономное
профессиональное образовательное учреждение
«Мамадышский политехнический колледж»
(ГАПОУ «Мамадышский ПК»)**

УТВЕРЖДАЮ

Заместитель директора по ТО

 Файзреева В.В.

«25» августа 2020 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

дисциплины ОУД. 12 Родной язык
для специальности

19.02. 10 Технология продукции общественного питания

2020 г.

Рабочая программа учебной дисциплины составлена на основе: «Рекомендаций по организации получения среднего общего образования в пределах освоения образовательных программ среднего профессионального образования на базе основного общего образования с учетом требований федеральных государственных образовательных стандартов и получаемой профессии или специальности среднего профессионального образования», рекомендованных Департаментом государственной политики в сфере подготовки рабочих кадров и дополнительного профессионального образования Министерства образования и науки Российской Федерации, письмо директора Департамента Н.М. Золотаревой от 17.03.2015 № 06-259

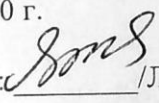
Обсуждена и одобрена на заседании

предметно-цикловой комиссии:

преподавателей общих гуманитарных
социально-экономических дисциплин

Протокол №1

«26» августа 2020 г.

и Председатель ПЦК: /Л.В. Ямалиева/

(подпись, инициалы фамилия)

Разработчик: Ахметшина Айгуль Дамировна, преподаватель

ЭЧТӨЛӨК

УКУ ФӨНӨНӨНЦ ЭШ ПРОГРАММАСЫ ПАСПОРТЫ.....	4
УКУ ФӨНӨНӨНЦ ЭЧТӨЛӨГӨ.....	9
УКУ ФӨНӨН ТОРМЫШКА АШЫРУ ШАРТЛАРЫ.....	15
УКУ ФӨНӨН ҮЗЛӨШТЕРҮНӨ ТИКШЕРҮ ҺӘМ БӨЯЛӨҮ.....	16

1.Уку фәнненең эш программасы паспорты

“Туган тел”

1.1. Программаны куллану өлкәсе

«Туган тел» укуту дисциплинасының эш программасы төп һөнәри белем бирү программасының бер өлеше булып 19.02.10 белгечлеге буенча урта һөнәри белем бирү федераль дәүләт белем бирү стандартлары нигезендә ППСЗ Жәмәгать туклануы продукциясе технологиясен, 19.00. Промышленность экологиясе һәм биотехнология белгечлекләре төркеменә керә торган социаль тәминатны оештыру тора.

1.2. Төп һөнәри белем бирү программасы структурасында дисциплина урыны:

"Туган тел" укуту дисциплинасы ОПОПның гомуми белем циклына керә.

Көллияттә татар теленә гуманитар предметлар рәтеннән беренчел дәрәжәдәге әһәмият бирелә, ул ана телендә укытыла торган башка фәннәрне өйрәнү теле дә, укучыларның рухи дөньясын, әхлагын формалаштыруда әһәмиятле чара да. Ана теле ярдәмендә укучылар буыннар тәҗрибәсе белән тупланган мәдәният һәм сәнгать кыйммәтләре белән таныша, алардагы уңай сыйфатларны үзләштерә, укучыда туган жиренә мәхәббәт хисе тәрбияләнә.

Тел дәрәсләрендә, сүз сәнгате буларак, әдәби әсәрне аңлау һәм кабул итү дәрәжәсе камилләшә. Татар теле дәрәсләрендә рус телен, чит ил телләрен өйрәнүгә дә нигез салына. Татар теле дәрәсләрендә танып белү, фикерләү сәләтен үстерүгә зур игътибар бирелә. Укучыларның акыл һәм ижади сәләтләрен үстерү тәмин ителә, хәтерләре һәм күзаллау дәрәжәсе яхшыра, гомуми караш даирәсе үстерелә, мөстәкыйль уку эшчәнлегә күнекмәләре формалаша. Төрле белемнәрне үзләштерү һәм саклау формасы буларак, татар теле көллияттә укытыла торган башка предметлар

белән тыгыз бәйләнештә тора һәм аларны үзләштерү сыйфатына уңай тәэсир итә.

1.3. Дисциплинаның максатлары һәм бурычлары - дисциплинаны үзләштерү нәтижеләренә карата таләпләр:

«Туган тел» укыту дисциплинасының эчтәлеген үзләштерү студентлар тарафыннан түбәндәге нәтижеләргә ирешүне тәмин итә:

- укучыларның сүзлек байлыгын арттыру, сөйләм һәм язма телен үстерү белән беррәттән, рухи дөньясын баеп, реаль чынбарлыкка дөрес караш формалаштыру, тормыш вакыйгаларына хәбәрдарлыгын тәмин итү;
- татар теленнән алынган теоретик материалны (тел системасын) аңлап үзләштерүне һәм тел фәнен яхшы белүне тәмин итү;
- гамәли тел материалларын хәтердә калдырып һәм тәрбияви максатны күздә тоткан хәлдә, изложение һәм сочинениеләрне логик фикерләп, телдәге сурәтләр чараларын дөрес һәм урынлы кулланып, грамоталы итеп һәм дөрес каллиграфия белән яза белүләренә ирешү;
- идея дәрәжәсенә югары булуын тәмин итү;
- текст өстендә эшләр күнекмәләрен камилләштерү, үзенең һәм иптәшләренең кылган гамәлләренә дөрес бәя бирү;
- информация чыганаclarыннан кирәкле мәгълүматларны таба һәм куллана белергә өйрәтү;
- укучыларда дәрәжәлек һәм өстәмә әдәбияттан (әдәби әсәрләре, фәнни чыганаclar, төрле сүзлекләр, вакытлы матбугат) дөрес файдалану күнекмәләрен үстерү;
- план, тезис, конспектлар төзү, эш кәгазьләрен (деловые бумаги) дөрес һәм грамоталы язарга өйрәтү;
- бәйләнешле сөйләм културасын үстерү өчен, укучыларда укыганны һәм сөйләгәнне кабул итү, сөйләмнән урынлы файдалану осталыгын (уку,язу,сөйләр,тыңлау, аңлау, сөйләшү, аралашу, диалогик һәм монологик сөйләм) ижади эш башкару күнекмәләрен формалаштыру һәм үстерү.

Белем дәрәжәсе таләпләре:

Укучыларның үзләштерергә тиешле белем – күнекмәләре:

1. Фонетика, лексика тармаклары турында, сузыкларга һәм тартыкларга хас орфоэпик һәм орфографик нормаларны белү, аваз үзгәрешләренә аңлатма бирә белү.
2. Татар теленең сүзлек составын белү. Лексикография буенча тулы мәгълүмат бирә белү.
3. Сүз төзелеше, сүз ясалышы, кушымчалар турындагы белемнәрне ныгыту.
4. Сүз төркемнәре. Синтаксис буенча тулы мәгълүмат алу.
5. Язу тарихын тирән белү.

Сөйләм эшчәнлегенә таләпләр:

1. Орфография, орфоэпия нормаларын үзләштерү, фонетик анализ ясый белү.
2. Төрле сүзлекләрдән файдалану күнекмәләрен булдыру.
3. Сөйләмдә сүз төркемнәреннән дәрәс һәм урынлы файдалану, төгәл итеп анализлау
4. Сүзләргә фонетик, морфологик, синтаксик анализ ясый белү күнекмәләрен булдыру, анализ үрнәкләрен камил белү.
5. Сүз ясалышын, төзелешен, сүзтөзмәләрен тикшерү үрнәкләрен камил белү.
6. Орфографик принциплар һәм аларның нормаларын белү.
7. Стилистика һәм сөйләм културасы нормаларын төгәл белү.
8. Пунктуация кагыйдәләреннән дәрәс файдалану.
9. Сөйләм эшчәнлегенә буенча тулы мәгълүматлы булу.

1.4. Программаны үзләштерү өчен уку дисциплинасының сәгатьләр саны:

Укучыларга максималь уку йөкләмәсе – **117 сәгать**

Укучының аудиторлы уку (мәжбүри уку дәрәсләре) – **78 сәгать**,

уку шул исәптән лаборатория һәм практик дәрәсләр – **0 сәгать**.

Укучыларның мөстәкыйль эше – **39 сәгать**.

Аттестация ДИФ. ЗАЧЕТ формасында.

2. Уку дисциплинасының эчтәлеге һәм структурасы

2.1 Уку дисциплинасының эчтәлеге һәм структурасы

Туган тел

Укыту эшләре төре	Сәгать саны
Максималь уку йөкләнеше:	117
Укучыларга максималь укыту йөкләмәсе	78
Укучының аудиторлы укыту (мәжбүри уку дәрестәре)	78
уку шул исәптән лаборатория һәм практик дәрестәр	0
Укучыларның мөстәкыйль эше	39
Йомгаклау аттестациясе – Диф. Зачет.	

3. Уку программасынның эчтәлеге

Бүлекләр һәм темалар исемлеге	Укыту материалының эчтәлеге, практик эш, укучыларның үзлектән эше	Үткәрелгән вакыты (сәг.)	Үзләш. дәрәжәсе
1	2	3	4
1нче бүлек	Тел – аралашу чарасы, ижтимагый һәм сәяси күренеш	10	2
	Тел гыйлеми турында төшенчә. Тел гыйлемиенә өйрәтә торган фәннәр. Телнең төп функцияләре Дөньядагы телләр, аларны төркемләү Дөньядагы телләр арасында татар теленең тоткан урыны Телдән сөйләм Язма сөйләм Практик эш: күнегүләр эшләү	7	
	Тикшерү эше: Кереш тикшерүе. №1 Диктант	1	
	Укучыларның үзлектән эше: Тел - аңлашу, аралашу чарасы, ижтимагый, сәяси күренеш. Татарлар яши торган төбәкләр.	2	
2 бүлек	Фонетика.	9	2
	Авазлар һәм хәрефләр.	6	
	Тартык һәм сузык авазлар.		
	Аваз үзгәрешләре		

	Сингармонизм законы Графика, орфография Сүзлэргә фонетик- график анализ ясау тәртибе Укучыларның үзлектән эше: Сузыклар һәм тартыклар ассимиляциясе. Рәт гармониясе. Орфография, орфоэпия бүлгеге буенча күнегүләр эшләү	3	
3нче бүлек	Лексика	10	
	Синонимнар, антонимнар. Күп мәгнәле сүзләр. Фразеология. Татар теленен сүзлек составы. Омонимнар.	3	
	Тикшерү эше: Диктант.	1	
	Этимология турында төшенчә. Калькалар Лексикография	2	
	Тикшерү эше: “Лексикология” бүлгеген йомгаклау. Контроль эш	1	
	Укучыларның үзлектән эше: Охшаш яңгырашлы сүзләр. Искергән сүзләр, тарихи һәм яңа сүзләр. Диалекталь сүзләр.	3	
4 нче бүлек	Морфология		
	Исем	8	
	Исемнәрнең берлек һәм күплек саны. Исемнәрнең килеш белән төрләнеше. Исемнәрнең тартым белән төрләнеше. Ялгызлык, уртақ- лык исемнәр.	3	2

	Исем сүз төркеменә морфологик анализ		
	Укучыларның үзлектән эше: Исемнәрнең ясалышы ягыннан төрләр. Исемнәрдә иркәләү һәм кечерәйтү кушымчалары. Исемнәрнең килеш белән төрләнүе.	5	
	Сыйфат	2	
	Сыйфатларның ясалышы . Сыйфат дәрәжәләре. Исемләшкән сыйфатлар. Сыйфат сүз төркеменә морфологик анализ.	2	2
	Сан	4	
	Саннарның ясалышы. Сан төркемчәләре. Сан сүз төркеменә морфологик анализ.	2	2
	Укучыларның үзлектән эше: Санның грамматик билгеләре. Саннарның дәрәжә язалышы.	2	
	Алмашлык	4	
	Алмашлыклар. Алмашлык сүз төркеменә морфологик анализ.	2	2
	Укучыларның үзлектән эше: Юклык алмашлыклары. Алмашлыкларда басым.	2	
	Фигыль	26	2

	Затланышлы фигыльләр Затланышсыз фигыльләр Фигыль төркемчэләре, юнәлешләр Фигыльләрдә зат-сан категориясе Фигыльләрдә заман категориясе. Контроль эш. Фигыль дәрәжэләре Фигыльләргә морфологик анализ ясау.	7	
	Тикшерү эше:Изложение	2	
	Укучыларның үзлектән эше: Аналитик фигыльләр. Ярдәмче фигыльләр.Фигыль формаларында басым.Татар газетасына күзәтү ясарга.Күптән үткән заман.Казан шәһәре турында язарга.Музейга баруыгыз турында язарга.Фигыльләрдә инкар итү категориясе. Фигыльләрнең төрләнми торган формалары.Хәл фигыль. Фигыльләрдә мәгънәви төркемчэләр.	17	
	Рәвеш	5	
	Рәвеш. Рәвеш төркемчэләре. Рәвеш сүз төркеменә морфологик анализ ясау	2	2
	Тикшерү эше: “Сүз төркемнәре” темасына контроль эш. Тестлар.	1	
	Укучыларның үзлектән эше: Сыйфат һәм рәвешләрне аеру.Рәвеш һәм сыйфатларның ясалышы	2	
5 нче бүлек	Синтаксис		
	Жөмләдә сүzlәр бәйләнеше	7	
	Тезүле бәйләнешне белдерүче чаралар.	3	2

	Ияртүле бәйләнешне белдерүче чаралар. Сүзтезмә һәм тезмә сүз.		
	Тикшерү эше.	1	
	Укучыларның үзлектән эше: Аналитик җыгылмалар кулланып үзекнең һөнәрчә белән бәйләп текст төзәргә. Бер әсәрдән өзек күчәреп язарга һәм аналитик җыгылмаларның төркемнәрен билгеләргә.	3	
7 нче бүлек	Гади җөмлә	5	
	Хаталар өстендә эш. Җөмлә. Җөмләнең баш кисәкләре. Ия. Җөмләнең баш кисәкләре. Хәбәр. Ия белән хәбәрнең ярашуы. Ия белән хәбәр арасында сызык кую очраклары.	5	2
8 нче бүлек	Җөмләнең иярчен кисәкләре	12	

	Жөмләнең иярчен кисәкләре-аергыч	11	
	Жөмләнең иярчен кисәкләре-тəмамлыктар		
	Жөмләнең иярчен кисәкләре-вакыт, урын хəллəре		
	Жөмләнең иярчен кисәкләре-сəбəп хəлə		
	Жөмләнең иярчен кисәкләре-максат хəлə		
	Жөмләнең иярчен кисәкләре- рəвеш хəлə		
	Жөмләнең иярчен кисәкләре-күлəм хəлə		
	Жөмләнең иярчен кисәкләре-шарт хəлə		
	Жөмләнең иярчен кисәкләре-кире хəл		
	Аныклагычлар		
	Аныклагычлар янында тыныш билгелəре		
	Тикшерү эше: Диктант.	1	
9 нчы бүлек	Жөмләнең модаль кисәклəре	5	
	Хаталар өстендə эш. Кереш сүзлəр.	3	2
	Жөмләнең модаль кисәклəре-эндəш сүзлəр		
	Тикшерү эше: изложение	2	
10 нче бүлек	Кушма жөмлə	10	2

	Тезмэ кушма жөмлөлэр Иярченле кушма жөмлөлэр Иярчен жөмлөлэрнең мәгънә ягыннан төрлөре. Иярчен ия жөмлө . Иярчен хәбәр жөмлө. Иярчен аергыч жөмлө. Тикшерү эше: Контроль диктант Хаталар өстендә эш.	8	
		1	
	Тикшерү эше: Бүлекне йомгаклау тестлары. Диф. Зачет.	1	
	Барлыгы:	117 с.	

4. Уку фәнен тормышка ашыру шартлары

4.1. Минималь материал – техник тәмин ителешкә таләпләр

Фән программасы тормышка ашыру кабинет булуны таләп итә: тел белеме кабинеты.

Уку кабинетының жаһазлары: язу тактасы, киём шкафы, китап шкафы, өстәл (укучылар өчен), өстәл (укытучылар өчен), урындыклар.

Укыту кабинетының жиһазы:

- утырту урыннары - укучылар саны буенча;
- укытучының эш урыны;
- укыту-күргәзмә әсбаплар комплекты.

Белем бирүнең техник чаралары:

- Интерактив комплект (Инв. № 222101045615);
- Портатив ПЭВМ RAYbook Bi1010 ICL (Инв. № 222101045648).

Кулланылган әдәбият

Студентлар өчен:

1. Татар теле: рус телендә урта гомуми белем бирү оешмалары өчен уку әсбабы (татар телен туган тел буларак өйрәнүче укучылар өчен) 10 нчы с-ф. - Р.К. Сәгъдиева. - Казан: “Мәгариф – Вакыт” нәшр., 2017. - 247 б.
2. Татар теле: рус телендә урта гомуми белем бирү оешмалары өчен уку әсбабы (татар телен туган тел буларак өйрәнүче укучылар өчен) 11 нчы с-ф. - Р.К. Сәгъдиева. - Казан: “Мәгариф – Вакыт” нәшр., 2017. - 286 б.

5.Туган тел фәнен үзләштерүнең нәтижәсен тикшерү һәм бәяләү

Укыту нәтижәсе (белергә, эшләргә тиеш)	Уку нәтижәләрен тикшерү һәм бәяләү формалары һәм алымнары
Укучыларның үзләштерергә тиешле белем – күнекмәләре: 1. Фонетика, лексика тармаклары турында, сузыкларга һәм тартыкларга хас орфоэпик һәм орфографик нормаларны белү, аваз үзгәрешләренә аңлатма бирә белү. 2. Татар теленең сүзлек составын белү. Лексикография буенча тулы мәгълүмат бирә белү. 3. Сүз төзелеше, сүз ясалышы, кушымчалар турындагы белемнәрне ныгыту. 4. Сүз төркемнәре. Синтаксис буенча тулы мәгълүмат алу. 5. Язу тарихын тирән белү. Сөйләм эшчәнлегенә таләпләр: 1. Орфография, орфоэпия нормаларын үзләштерү, фонетик анализ ясый белү. 2. Төрле сүзлекләрдән файдалану күнекмәләрен булдыру. 3. Сөйләмдә сүз төркемнәреннән дөрес һәм урынлы файдалану, төгәл итеп анализлау 4. Сүзләргә фонетик, морфологик, синтаксик анализ ясый белү күнекмәләрен булдыру, анализ үрнәкләрен камил белү. 5. Сүз ясалышын, төзелешен, сүзтөзмәләрен тикшерү үрнәкләрен камил белү. 6. Орфографик принциплар һәм аларның нормаларын белү. 7. Стилистика һәм сөйләм культурасы нормаларын төгәл белү. 8. Пунктуация кагыйдәләреннән дөрес файдалану.	Изложение; диктант; тестлар; реферат; сорауларга җавап бирү; күнегүләр эшләү; конспектлар төзү; тәржемә итү;